

Lean un darba aizsardzība

Ieva Andersone | Darba aizsardzības un ugunsdrošības speciāliste
Līva Vecvagare | Kvalitātes, darba aizsardzības un nepārtraukto uzlabojumu vadītāja

Par mums

Ieva Andersone

Bakalaura
Biznesa vadība
2012-2016

Maģistrs
Darba aizsardzība
2019-2021

Vision Zero Basic
Accredited Trainer
2023

SILKEBORG
SPAANTAGNING
BALTIC, SIA

2018-2023

No 2023

Drošības
Profesionāļu
Asociācija

No 2022

Baltic Security
Conference

Līva Vecvagare

Bakalaura
Kultūras vadība
2009-2013

Maģistrs
Uzņēmējdarbības vadība
2013-2015

Lean Enterprise
programma
2019

2013-2022

No 2022

No 2014

Dalībnieks - no 2014
Eksperts - no 2022

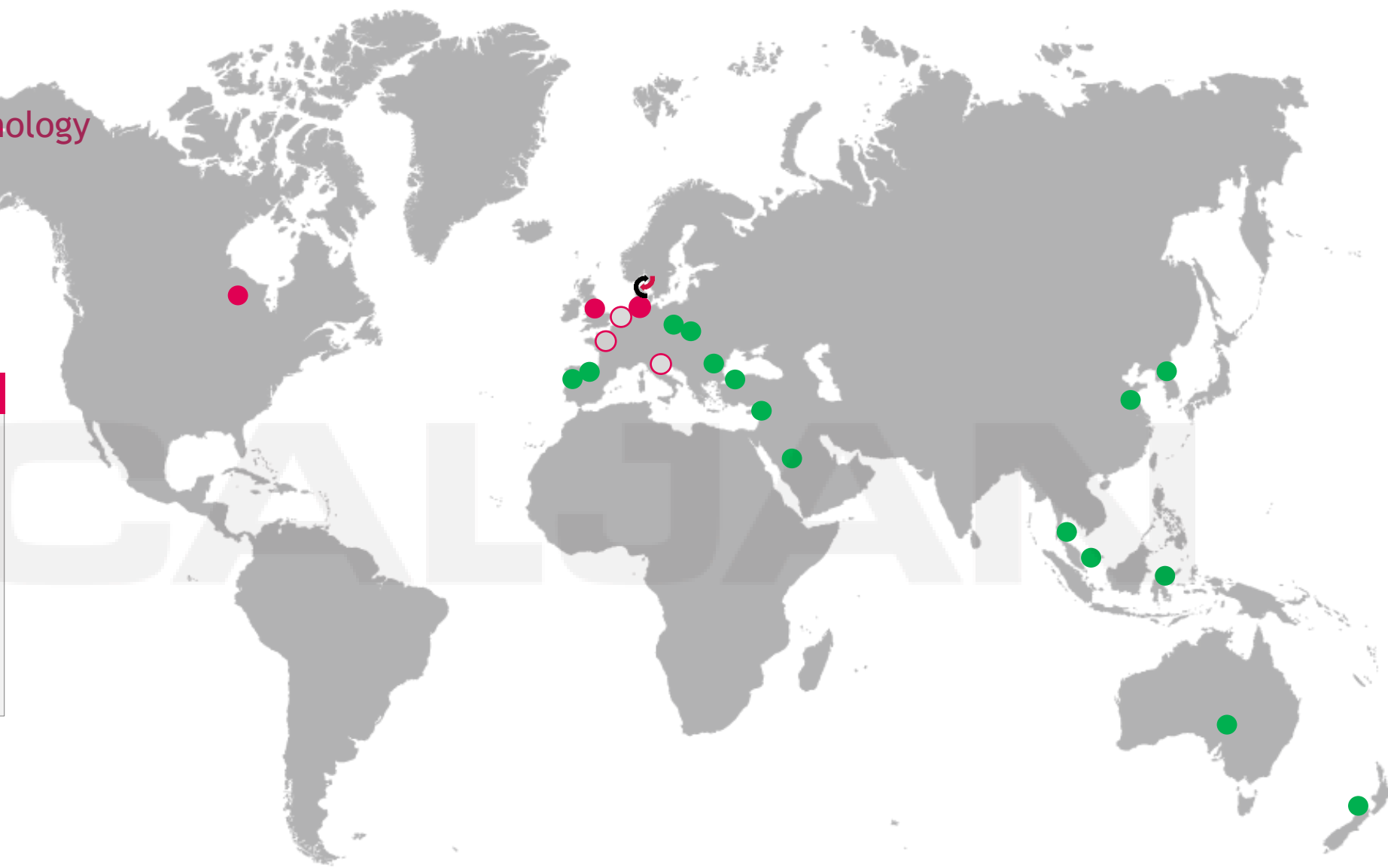
Caljan

Logistics Automation Technology

ĪSUMĀ:		
25,000+ Globāli uzstādīta bāze	4 Ražošanas lokācijas	24.5% Vidējā izaugsme 2016-2022
200 m€ apgrozījums 2022	Līderis teleskopisko konveijeru ražošanā	530 Darbinieki (~250 LV)

Key:

- Mātes uzņēmums
- Ražošanas uzņēmumi
- Pārdošana & pēcpārdošana
- Autorizētie izplatītāji

Caljan grupa

Logistics Automation Technology

VĀCIJA

☆ 1988
📐 5625 m²
👤 105

ASV

☆ 1991
📐 10000 m²
👤 52

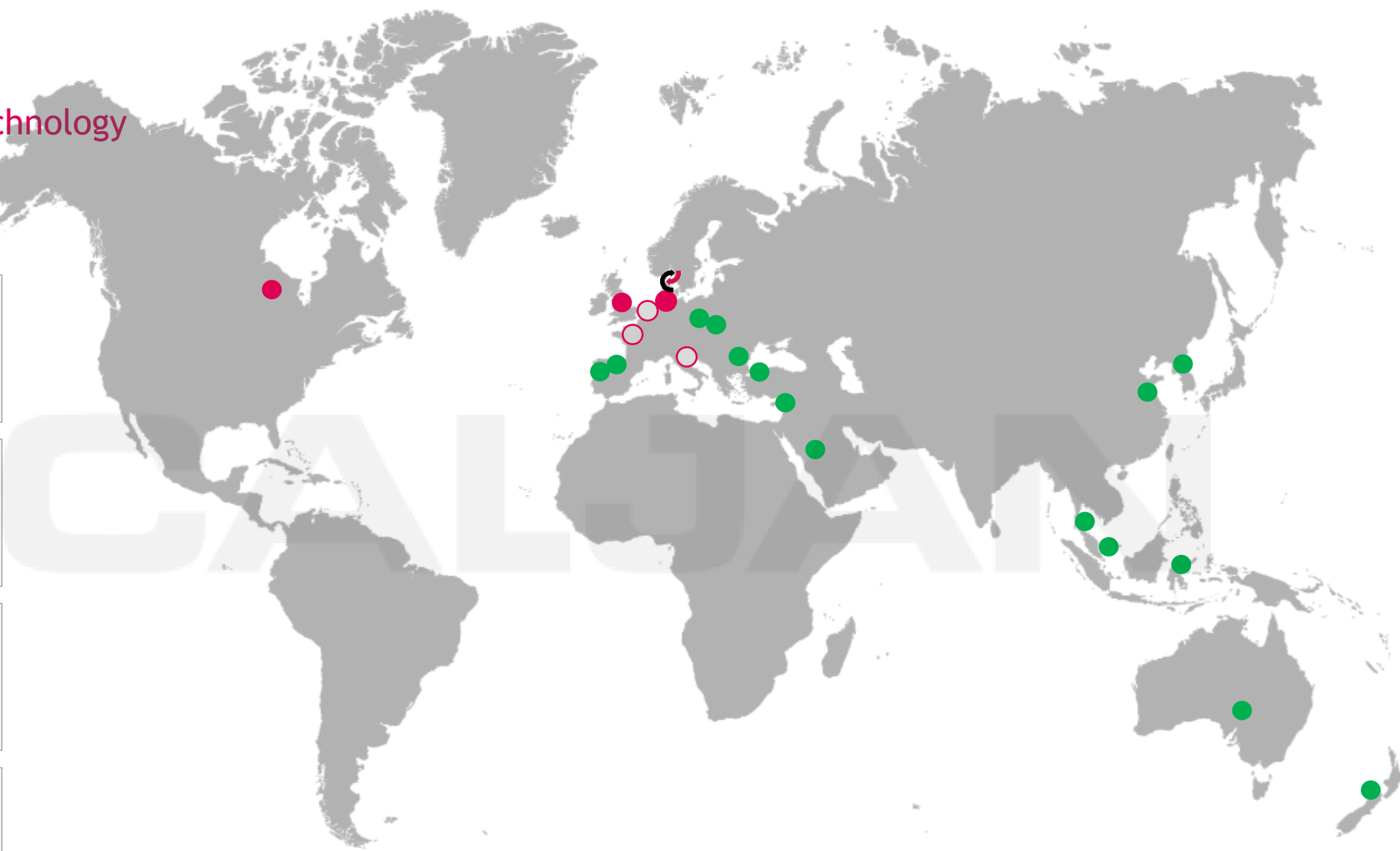
UK

☆ 1996
📐 2400 m²
👤 130

LATVIJA

☆ 2006
📐 15000 m²
👤 268

Caljan grupas produkti

Teleskopiskie konveijeri

60%
No apgrozījuma

Dokumentu apstrāde un marķēšana

12%
No apgrozījuma

Noliktavu automatizācija

7%
No apgrozījuma

Pēcpārdošana

20%
No apgrozījuma

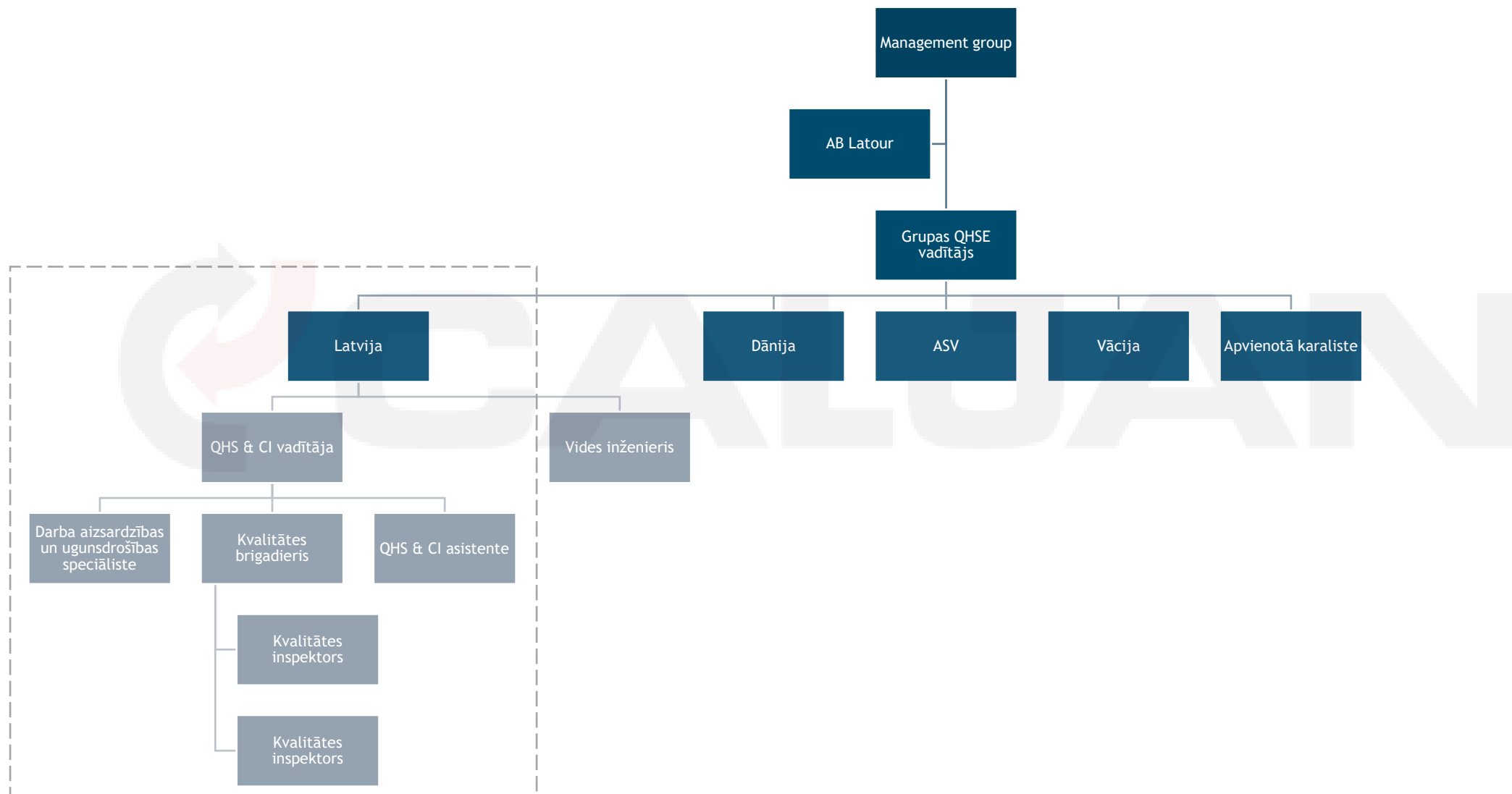
~80% No apgrozījuma

~20% No apgrozījuma

Loģistikas un automatizācijas risinājumi brīvi iekrautu preču apstrādei

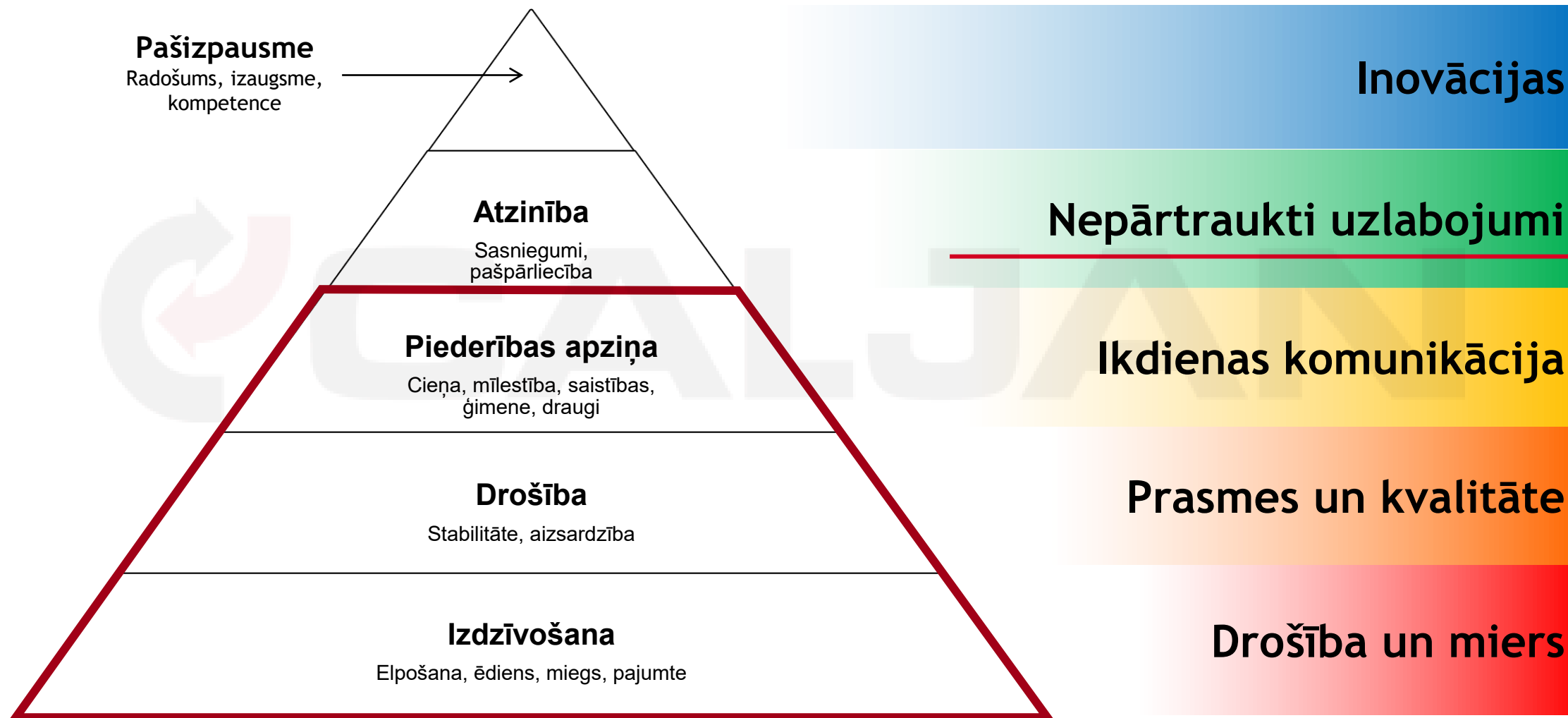

Darba aizsardzība un Lean uzņēmuma struktūrā

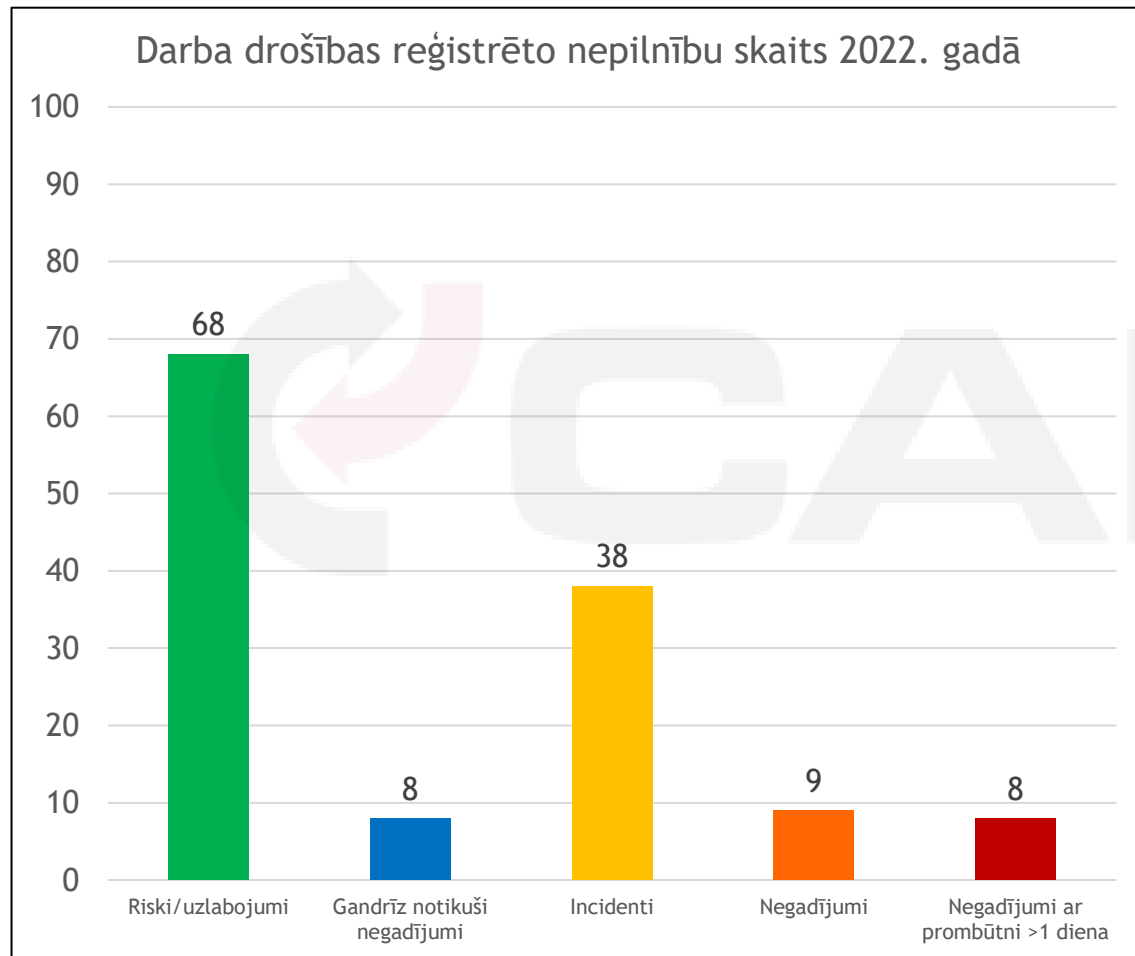
Darba drošības nozīme nepārtrauktiem uzlabojumiem

A.Maslova piramīda

Kur mēs sākam?

2022

2022. gada vasarā tika novadītas apmācības vadītājiem un brigadieriem, lai vērstu uzmanību uz darba drošības situāciju uzņēmumā

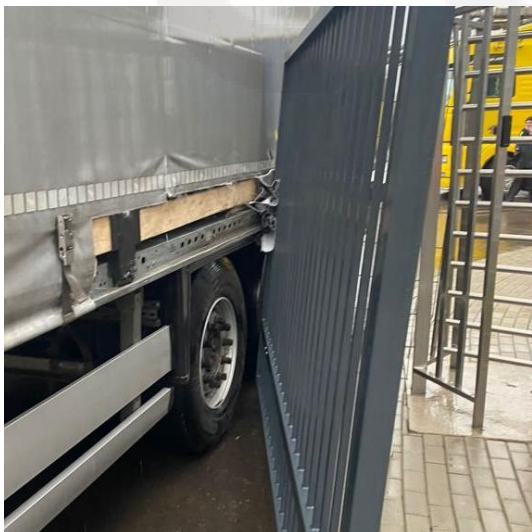
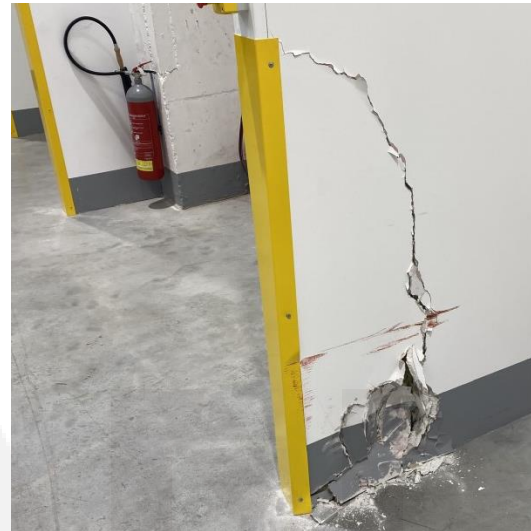
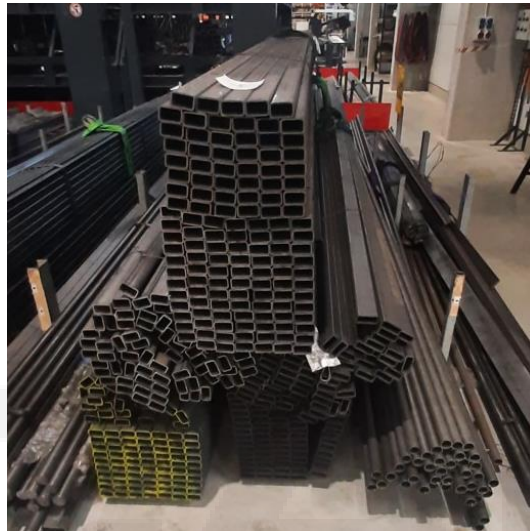
**Uz to brīdi tika aprēķināti
~25 500 € zudumi**

Neiekļaujot izmaksas par virsstundām, apdrošināšanas izmaksām, laiku novēršot pašiem bojājumus, nokavētas piegādes, utt.

Kur mēs sākam?

2022

Kur mēs sākam?

2022 - pirmās uzlabojumu darbības

- Uzstādījums - **BEZ DROŠĪBAS, NAV LEAN**
- Sadalītas atbildības zonas
- Uzstādīts mērķis - 1 reģistrēts risks/uzlabojums mēnesī katrā zonā
- Uzlabotas darba drošības sapulces
- Fokuss uz reģistrēto risku un negadījumu risinājumiem

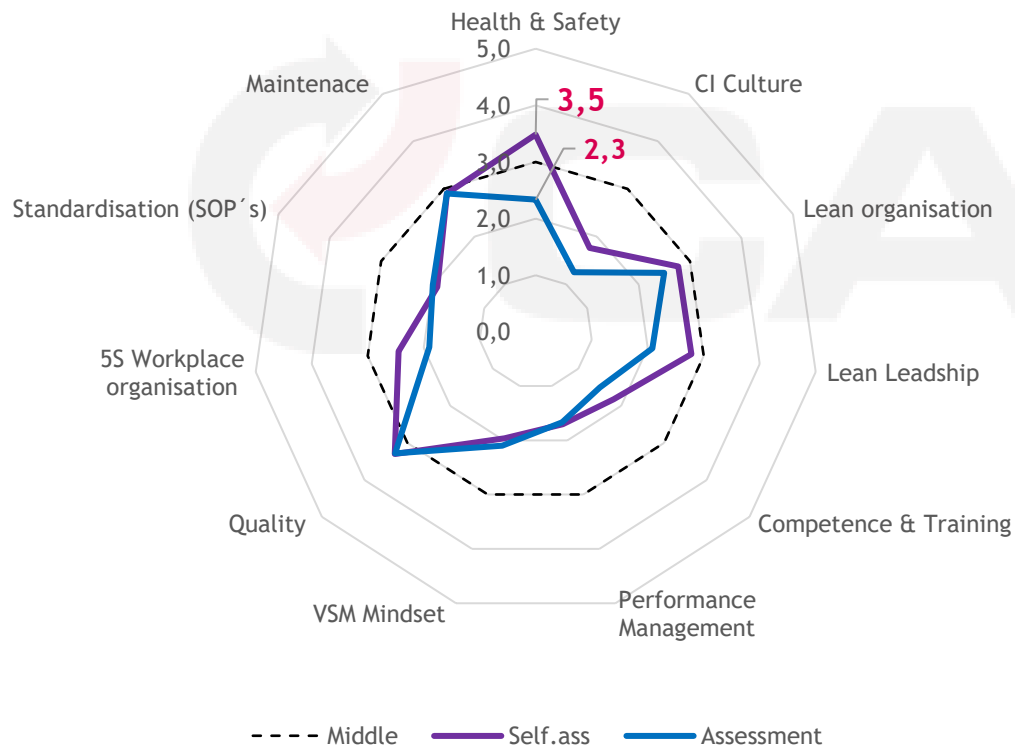
Nevienam vecākam nevajadzētu **nekad** atgriezties mājās no Caljan **ievainotam**.

Nevienam bērnam nevajadzētu **nekad** atgriezties mājās no Caljan **ievainotam**.

Lean brieduma novērtējums

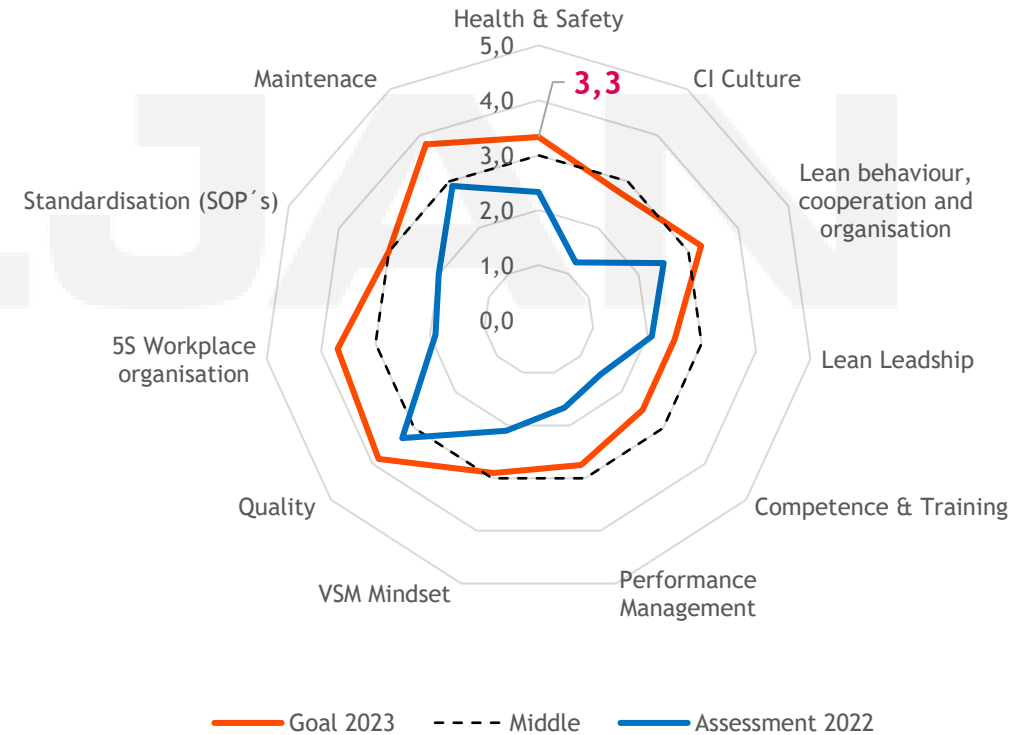
2022.Gada rezultāti

Lean Maturity Assessment

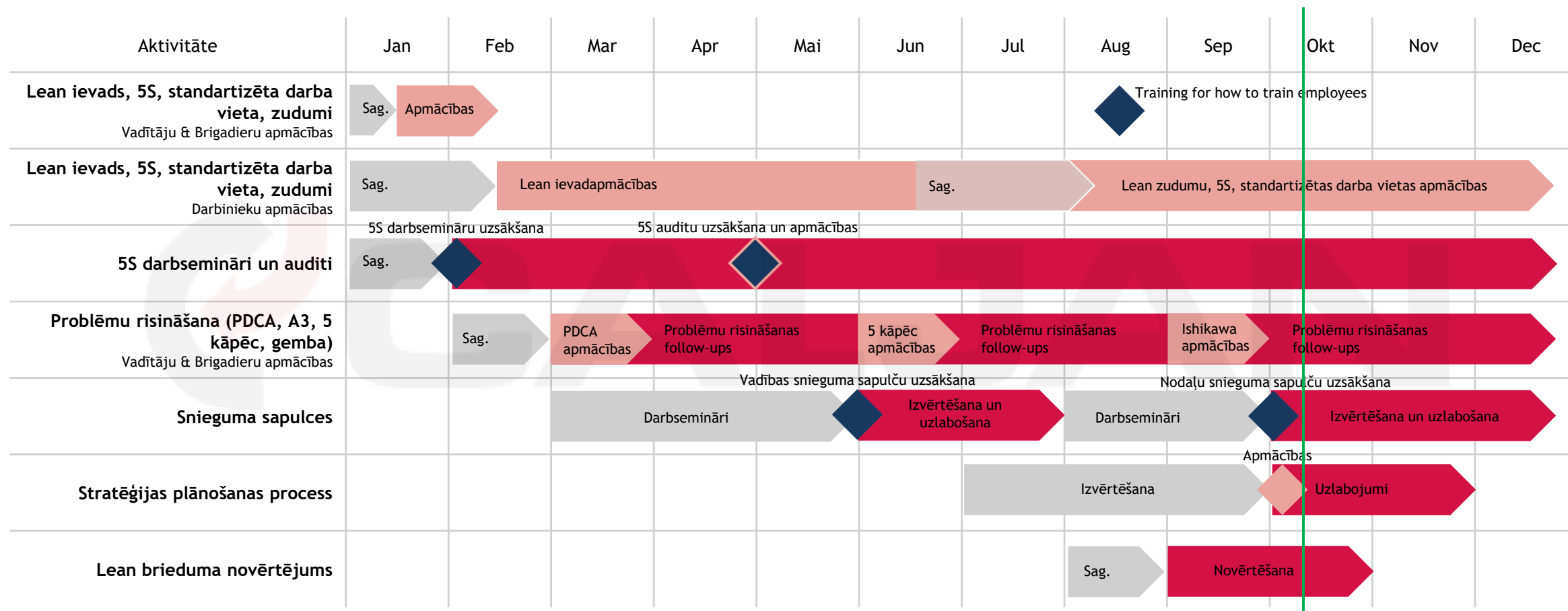

Mērķis 2023.gadam

Lean Maturity Assessment

Lean ieviešanas plāns 2023

Caljan Lean akadēmija

Ražošanas darbinieki

- Kas ir Lean
- Lean vēsture
- 5 Lean principi
- Pretošanās pārmaiņām
- 5S auditi
- Lean zudumi
- 5S
- Standartizēta darba vieta

Administrācijas darbinieki

- Kas ir Lean
- Lean vēsture
- 5 Lean principi
- Pretošanās pārmaiņām
- 5S auditi
- Lean zudumi
- 5S
- Veikspējas sapulces

Komandu un grupu līderi

- Kas ir Lean
- Lean vēsture
- 5 Lean principi
- Ievads – pretošanās pārmaiņām un vadība
- PDCA
- 5 kāpēc
- Zivs asakas metode
- 5S auditi
- Snieguma sapulces
- Lean zudumi
- 5S
- Standartizēta darba vieta

Augstākā vadība / Operatīvā vadība / Nodaļu vadība

- Kas ir Lean
- Lean vēsture
- 5 Lean principi
- Ievads – pretošanās pārmaiņām un vadība
- PDCA
- 5 kāpēc
- Zivs asakas metode
- 5S auditi
- Snieguma sapulces
- Lean zudumi
- 5S
- Standartizēta darba vieta

Saprast

Pielietot / piedalīties

Veikt / Īstenot

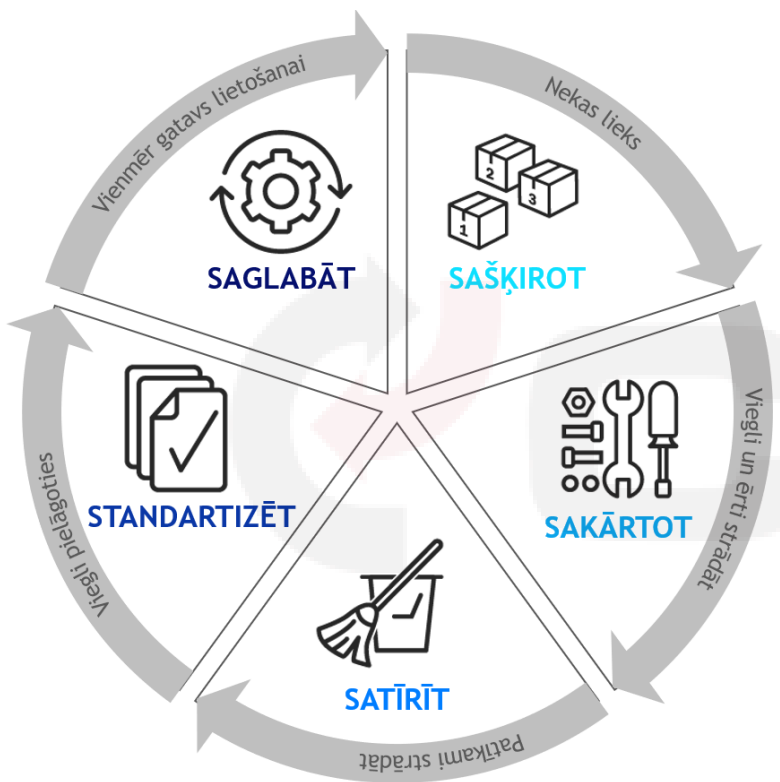
Mācīt citiem

Papildu iespējas
attīstībai

Māca komandas līderis/vadītājs

Caljan Lean akadēmija

5S PROCESS

SAŠĶIROT

NOŅĒMĒT NEVAJADZĪGĀS LIETAS

Šķirot lietas kas ir nepieciešamas, no tām, kas nav vajadzīgas vai, iespējams, nav lietojamas

1. solis

SAKĀRTOT

VIETA VISAM UN VISS SAVĀS VIETĀS

Sakārtot pēc šķirošanas palikušās lietas tā, lai bieži lietotām lietām būtu viegli piekļūt un katrai lietai būtu sava vieta

2. solis

SATĪRĪT

TĪRA DARBA VIETA IR DROŠĀKA UN PRODUKTĪVĀKA

Satīrīt darba vietu, aprīkojumu un instrumentus, pārbaudīt vai nekas nav bojāts

3. solis

STANDARTIZĒT

PANĀKUMU NOSLĒPUMS IR MĒRĶA NOTURĪBA

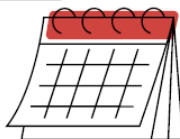
leviest noteikto standartu darba zonas uzturēšanai un tīrīšanai, ievērot un sekot rezultātiem

4. solis

UZTURĒT

MOTIVĀCIJA PALĪDZ SĀKT; IERADUMS - TURPINĀT ATTĪSTĪTIES

Padarīt 5S par ikdienas ieradumu un dzīvesveidu

5. solis

DROŠĪBA

DROŠĪBA PIRMAJĀ VIETĀ

BONUSS

Drošība ir pastāvīga prakse, kas jāuzsver katru dienu leviest vizuālus norādījumus, lai darbinieki būtu informēti un drošībā

CALJAN

Standartizēta darba vieta

3 Drošība

3.1 Vispārēji

- Darba zonā nav darba drošības risku. Ja tādi ir, tie ir piefiksēti IPW sistēmā.
- Pārvietošanās ceļi, evakuācijas ceļi un izejas ir brīvi un pareizi marķēti. (Ugunsdrošības instrukcija - links tiks pievienots vēlāk)
- Darba zonā ir visi nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi, tie ir labā stāvoklī un tiek pareizi lietoti (pamatojoties uz SOP). ([Individuālie aizsardzības līdzekļi \(IAL\)](#))
- Ir brīva pieeja ugunsdzēsīgajam aparātam un iekārtām un pirmās palīdzības aptieciņām, tie ir viegli pamanāmi un pareizi marķēti. (Ugunsdrošības instrukcija - links tiks pievienots vēlāk)
- Darba zonā ir pietiekošs apgaismojums. (ISO 8995 1. un 2. daļa un [Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.359](#))

3.2 Ķīmikālijas

- Ķīmikālijas ir slēgtos iepakojumos, uzglabājamām ķīmikālijām ir savākšanas konteineri, samazināts noplūdes risks.
- Kur vien iespējams, ķīmikālijas atrodas oriģinālajos iepakojumos ar oriģinālajiem etiķetēm vai arī iepakojums ir marķēts ar tā saturu un visām nepieciešamajām bīstamo vielu pictogrammām.
- Aizliegts izmantot pārtikas un dzērienu traukus ķīmikālijām.
- Tikai ar derīgiem derīguma termiņiem.
- Datu drošības lapas ir pieejamas IPW sistēmā, viegli atrodamas un pieejamas. "[Datu lapas](#)"

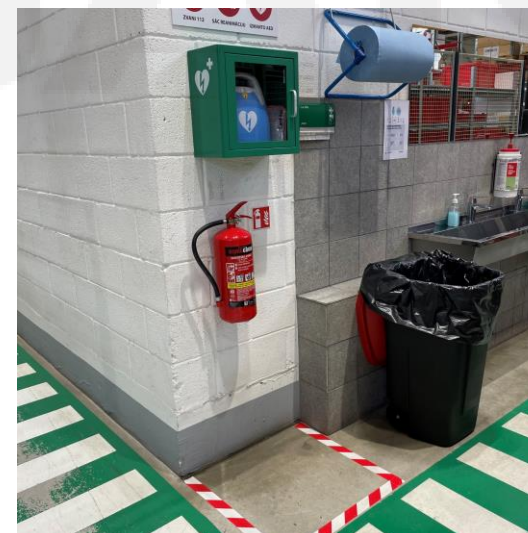
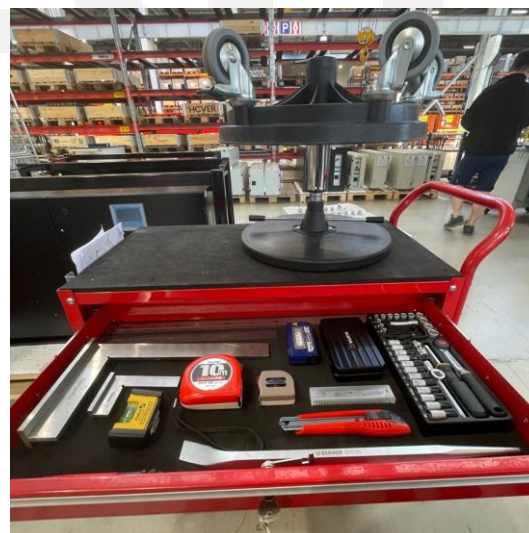
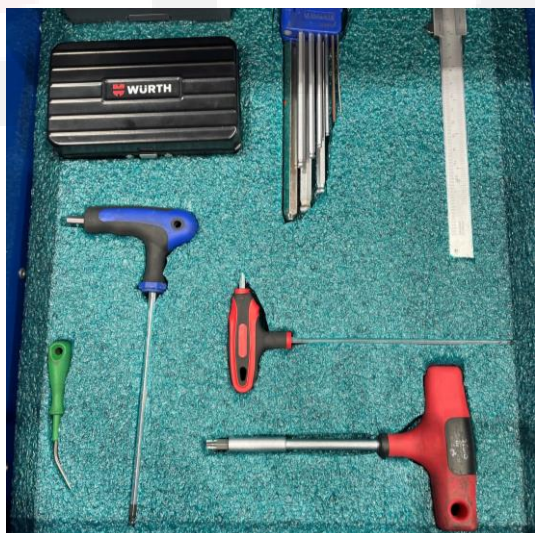
3.3 Instrumenti un aprīkojums

- Instrumenti un aprīkojums ir labā darba kārtībā, bez vizuāliem bojājumiem un darbojas pareizi. ([Norādījumi par obligātajām pārbaudēm](#) un [Obligātās pārbaudes un instrumentu pašu kontrole](#))
- Kalibrētajiem instrumentiem un kopīgi lietotajiem instrumentu paneļiem ir identifikācija. Apstiprinājumu regulārajām pārbaudēm var atrast IPW sistēmā. ([Kalibrēšana](#))
- Elektrības avoti darba zonā nav bojāti. ([Norādījumi par obligātajām pārbaudēm](#) and [Obligātās pārbaudes un instrumentu pašu kontrole](#))
- Stropes, ķēdes un citas pacelšanas iekārtas ir labā darba stāvoklī, bez vizuāliem bojājumiem, ar derīgu apskates identifikāciju. ([Celsšanas aprīkojums](#))
- Viss palīgaprīkojums (ratiņi, pakāpieni, stendi u.c.) ir labā darba kārtībā, bez vizuāliem bojājumiem un ar identifikāciju. Apstiprinājumu regulārajām pārbaudēm var atrast IPW sistēmā. ([Apkopes aprīkojums obligātās pārbaudes](#))
- Darba zonā nav saspiesta gaisa vai eļļas noplūdes un nav izlijušu šķidrumu.

Dzeltens	Ejas un satiksmes joslas; Izeju ceļi
Balts	Ražošanas zonas; plaukti, iekārtas, rati, pakāpieni un cits aprīkojums. «Mājas» visam, kas kustas
Sarkans	Brāķu / lūžņu zonas; 'Red tag' (sarkano etiķešu) zonas
Oranžs	Materiālu un produktu pārbaudes zonas
Zaļš	Pabeigtā produkcija
Zils	Izejmateriāli - ienākošie
Melns	Darbs procesā
Melns & Dzeltens	Zonas, kuras rada fiziskus vai veselības apdraudējumus darbiniekiem
Sarkans & Balts	Zonas, kuras ir jātur brīvas drošības apsvērumu dēļ
Melns & Balts	Zonas, kuras ir jātur brīvas ražošanas vajadzībām

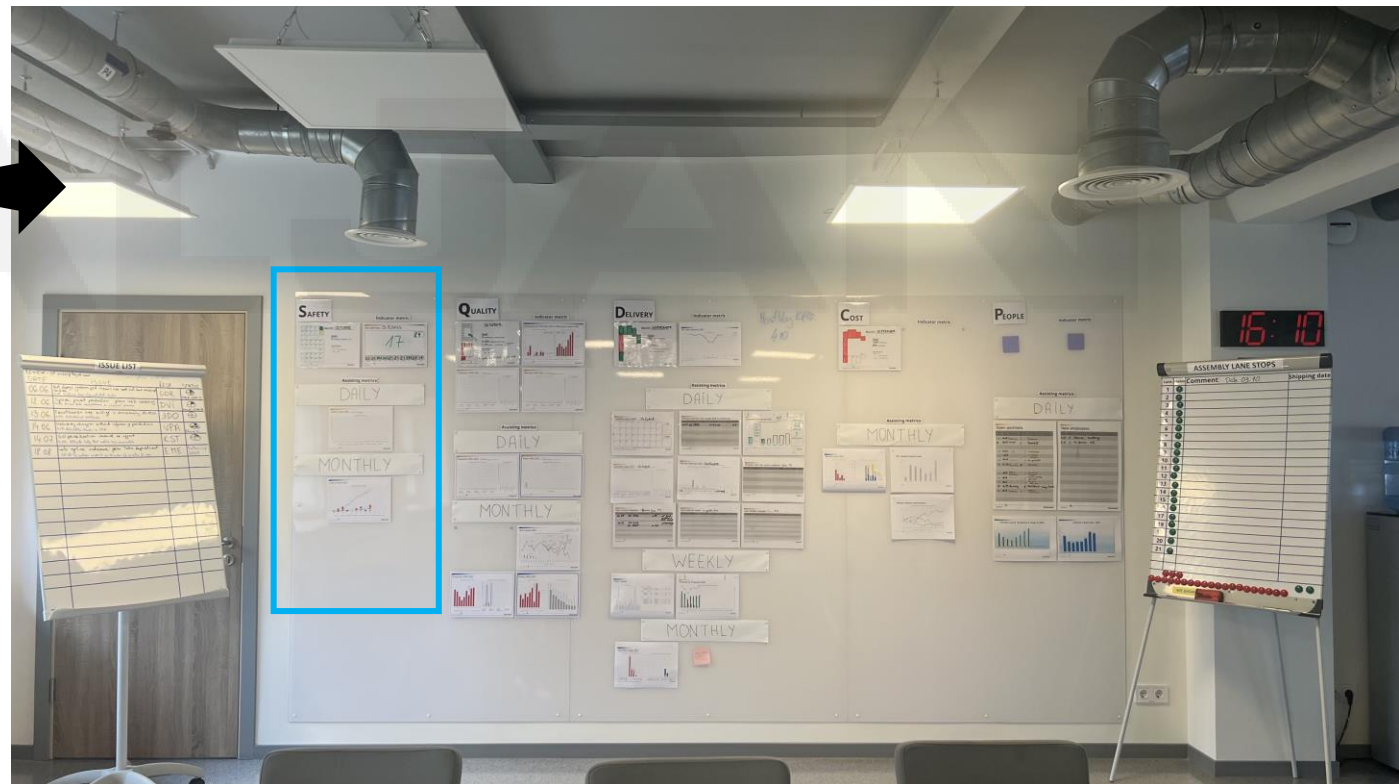
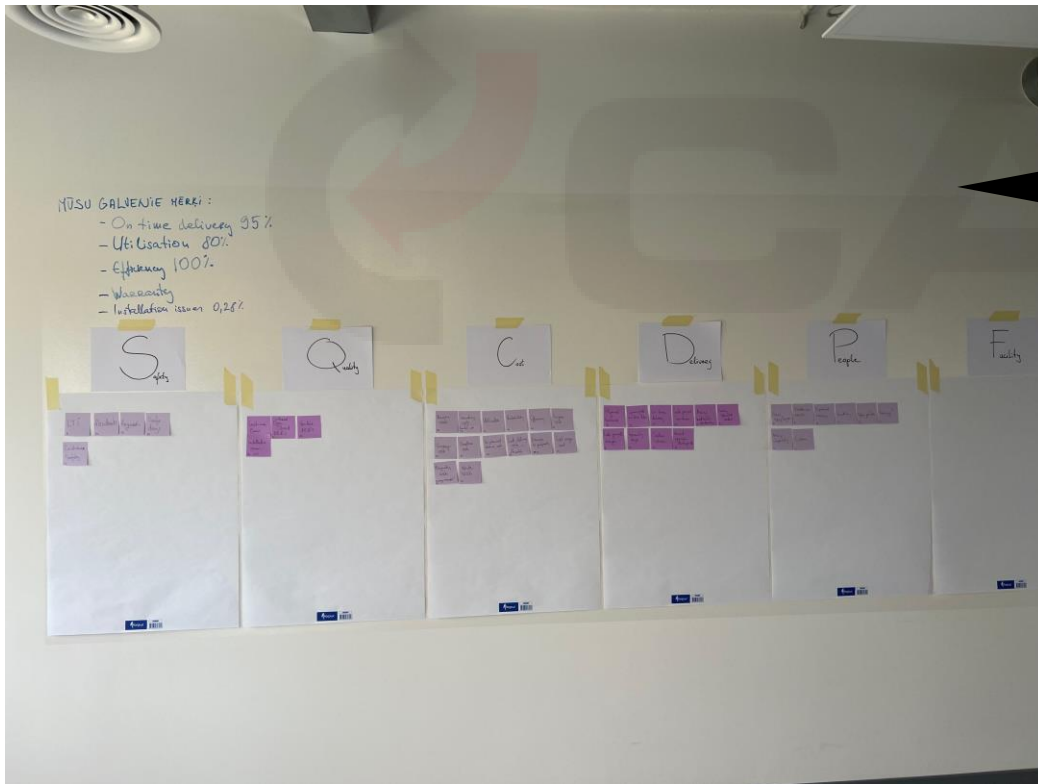

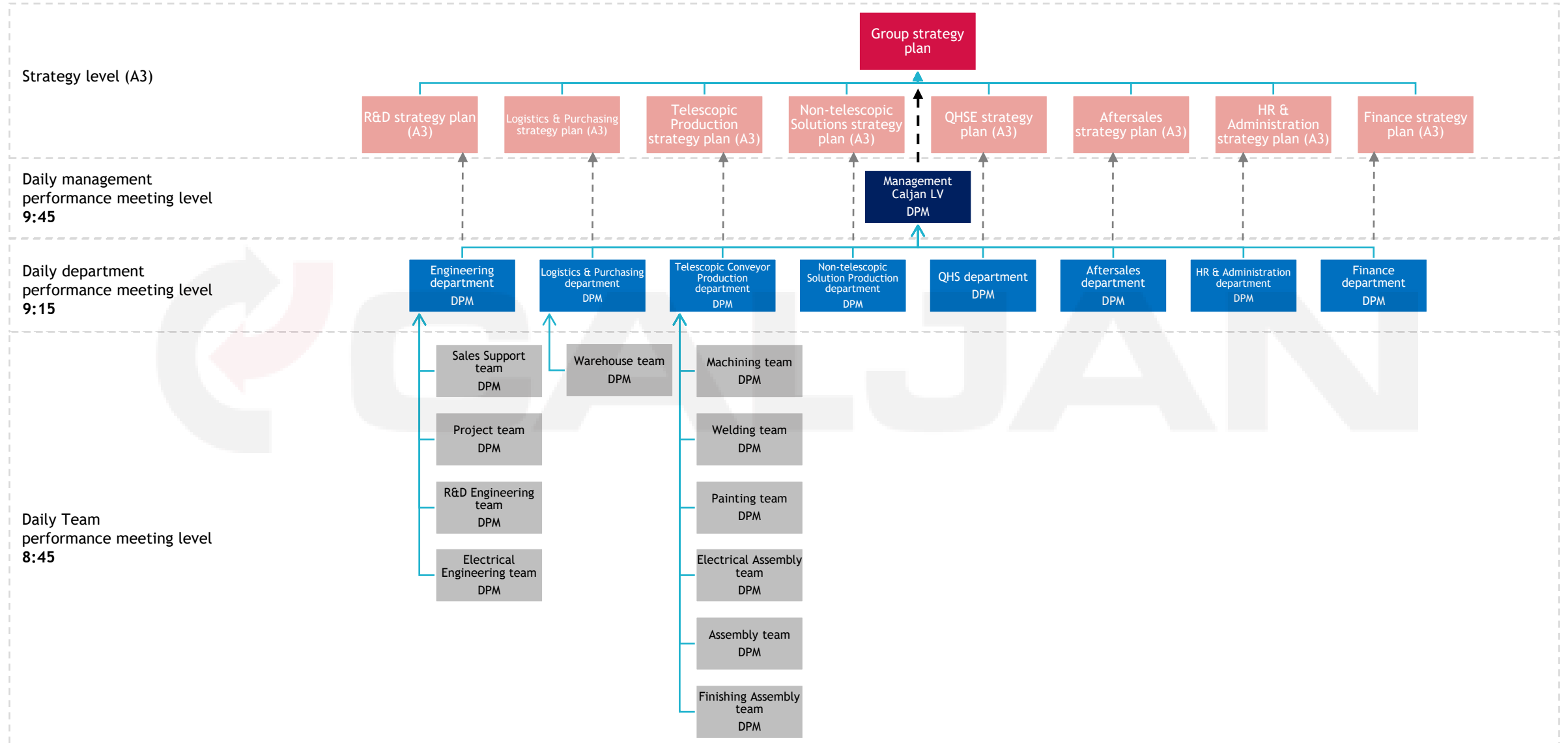
Snieguma sapulces

Sapulce, kurā katru rītu uz 15 min tiekās visi vadītāji

SQDCP pieeja

Snieguma sapulces

Snieguma sapulces - vadības līmenis

DAILY AGENDA

Review each step against the target and take action when the target is not met.
(Report only KPI's that doesn't meet the target)

SAFETY

- Safe days spent
- Registered Safety NCR's
- + MONTHLY
- Monthly results and trend of the actual year

2 min

QUALITY

- Installation and Warranty NCR's
- Internal and Vendor NCR's
- + MONTHLY
- Monthly results and trend of the actual year
- Open and closed NCR's AX LAT server

2 min

DELIVERY

- Planned vs Produced Telescopic conveyors & Non-Telescopic solutions
- Assembly stops - H and case reasons
- Missing materials that cause a stop in production - amount and case reasons
- Early started orders
- Late project handover < 11 weeks
- Late project changes
- + WEEKLY
- Order intake units per week
- Project-specific developments
- + MONTHLY
- Monthly results and trend of the actual year
- On time delivery for products & Spare parts

4 min

COST

- Express costs by reason
- + MONTHLY
- Efficiency trend actual year
- Utilisation trend actual year
- Rework cost trend actual year
- Express cost trend actual year

2 min

PEOPLE

- Missing capacity
- New employees
- Open positions

2 min

+ WEEKLY ISSUE LIST STATUS

2 min

ANY OTHER BUSINESS

2 min

INFORMATION

+WEEKLY
Reviewed on the 1st working day of the week

+MONTHLY
Reviewed on the 2nd working day of each month

PRACTICALITIES

Frequency: Daily
Time: 9:45-10:00
Place: 1st floor meeting room

PURPOSE

- Review daily performance on a limited number of key indicators for plant
- Provide day-to-day focus on the key challenges
- Identify problems and decide on actions
- Review the status on ongoing activities

INPUTS

- Updated KPI's during previous period (D, W, M)
- Updated Issue list status
- Escalated issues from department meetings

PARTICIPANTS

- General Manager Latvia
- Technical Engineering Manager
- Logistics / Procurement Manager
- Production Manager
- Production Manager Non-telescopic
- Service Team Leader
- HR Manager
- Finance Manager
- QHS & CI Manager
- Planners

OUTPUTS

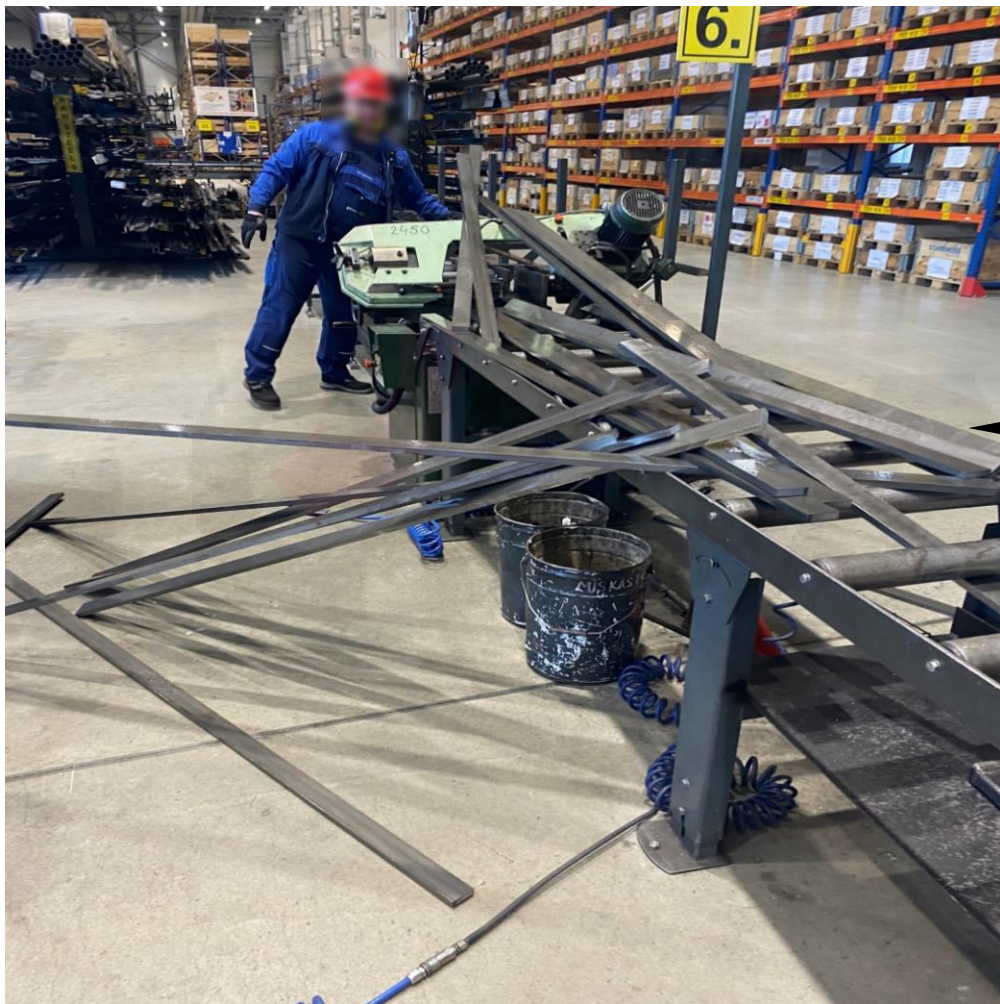
- Clear, concise evaluation for the previous day / period
- Agreed corrective actions for issues/initiatives on issue lists. Clear assigned actions and responsibilities
- Plant Team aligned on key requirements/targets for the day

GROUND RULES

- KPI's should be updated 10min before the meeting
- Follow the standard agenda
- Participation is mandatory, stand-in to be organized in case of absence
- Respect timing
- Discuss only KPI's that doesn't meet the target
- Define a clear action plan and clearly assign responsibilities (new tasks are written down by the leader of the meeting)
- Congratulate good performance
- No phones during the meeting

Problēmu risināšana ar PDCA

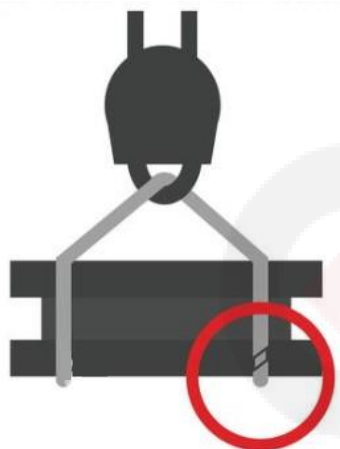

Problēmu risināšana ar PDCA

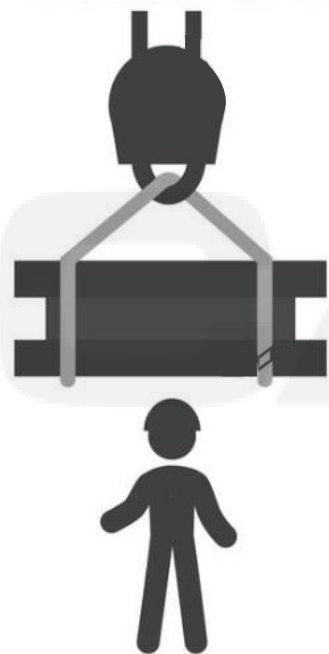

NCR jeb darba drošības neatbilstību izmeklēšana

RISKS

NEDROŠA RĪCĪBA

**GANDRĪZ NOTICIS
NEGADĪJUMS**

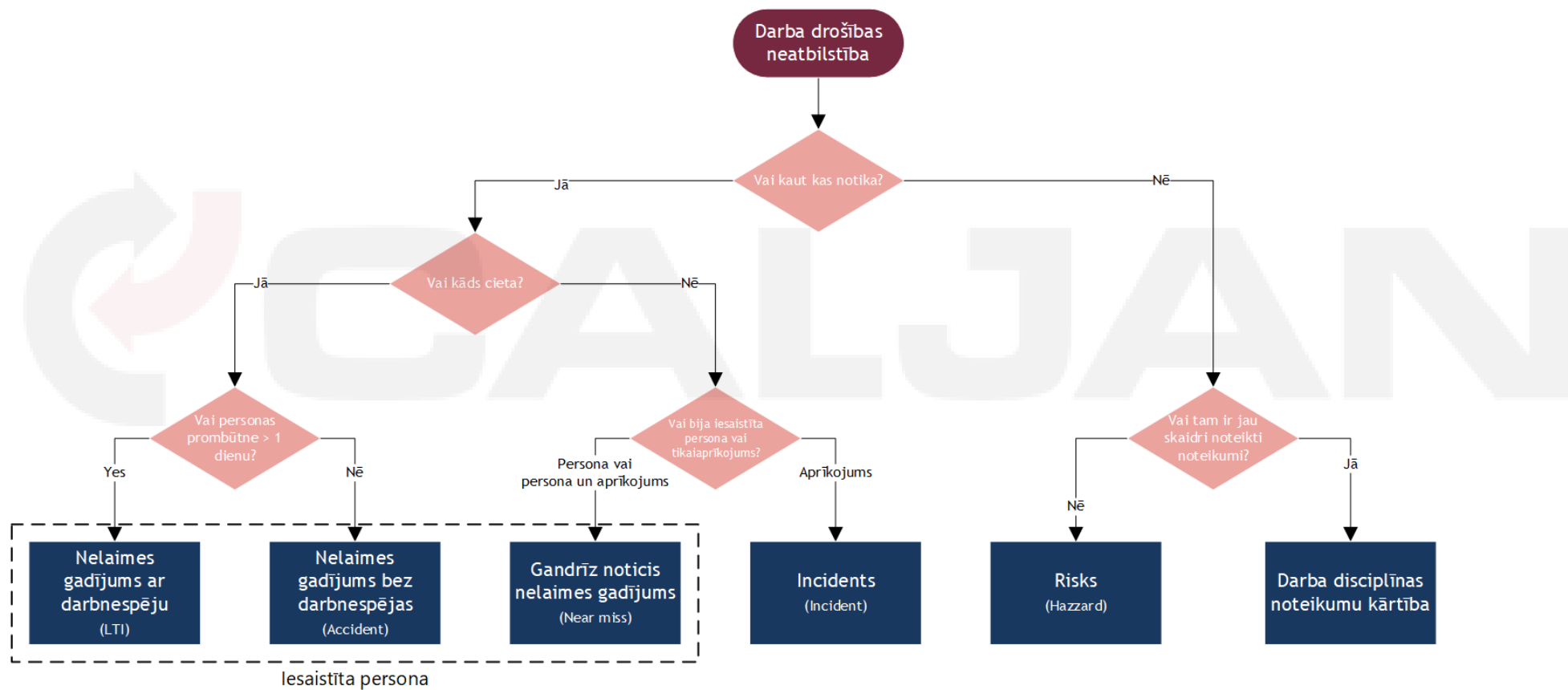
INCIDENTS

NELAIMES GADĪJUMS

NCR jeb darba drošības neatbilstību izmeklēšana

5 Kāpēc

Darba drošības neatbilstību izmeklēšana

Root cause analysis

Use Ishikawa and 5 Why methods to determine the root cause

What seems to be the problem? *

Vendors enter the premises without adequate PPEs (protective shoes)

Root cause analysis method used *

Ishikawa & 5 Why 5 Why PPS

Add attachment

Choose Files No file chosen

1. Why? *

They don't know that they cannot enter the premises

2. Why? *

There is no information before entering

3. why *

There is no process that prescribes them to wear safe

4. Why?

5. Why?

Root cause

Rootcause country *

LV

Rootcause *

Missing procedure / Document

Rootcause description *

There is no process that prescribes vendors to use safety shoes in company's premises.

Root cause analysis

Use Ishikawa and 5 Why methods to determine the root cause

What seems to be the problem?

In the assembly area the counterweight fell of the conveyor

Root cause analysis method used

5 Why

Add attachment

1. Why?

Conveyor belt were turned on while counterweight was on the belt

2. Why?

Because employee didn't check that belt is free of obstacles

3. why

It was not defined that it needs to be checked.

4. Why?

5. Why?

Root cause

Rootcause country

LV

Rootcause

Instruction

Rootcause description

Belt surface was not checked because it was not defined that it needs to be checked before starting the belt.

Darba drošības sapulces

Ik pēc divām nedēļām, 30 minūtes

KAS LABS IR NOTICIS?

2 Darba drošības follow-up sapulce | Latvija

25
Droši pavadītas
dienas uzņēmumā

Nodaļa	Droši pavadītās dienas	Pēdējais NCR	Datums
Warehouse	40	NCR -614	31.08.2023
Machining	111	NCR -533	21.06.2023
Welding	299	NCR -312	15.12.2022
Painting	211	NCR -405	13.03.2023
Electricians	89	NCR -554	13.07.2023
Assembly	89	NCR -554	13.07.2023
Finishing assembly	89	NCR -554	13.07.2023
Solutions	25	NCR -631	15.09.2023
Aftersales	32	NCR - 626	08.09.2023
Quality	307	NCR -309	07.12.2022

3 Darba drošības follow-up sapulce | Latvija

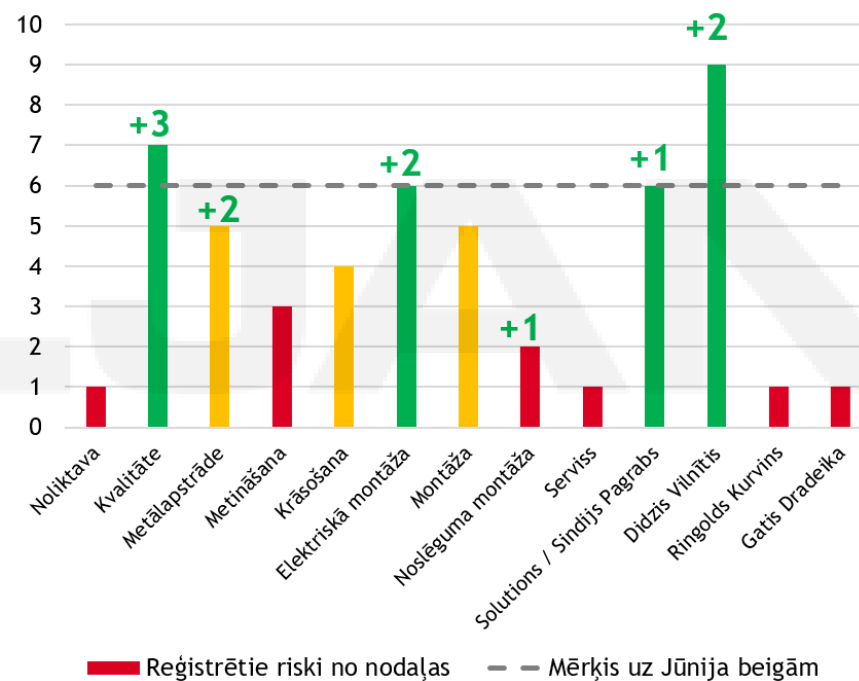
Darba drošības sapulces

REĢISTRĒTIE RISKI 2023

Reģistrētie riski kopš pēdējās sapulces

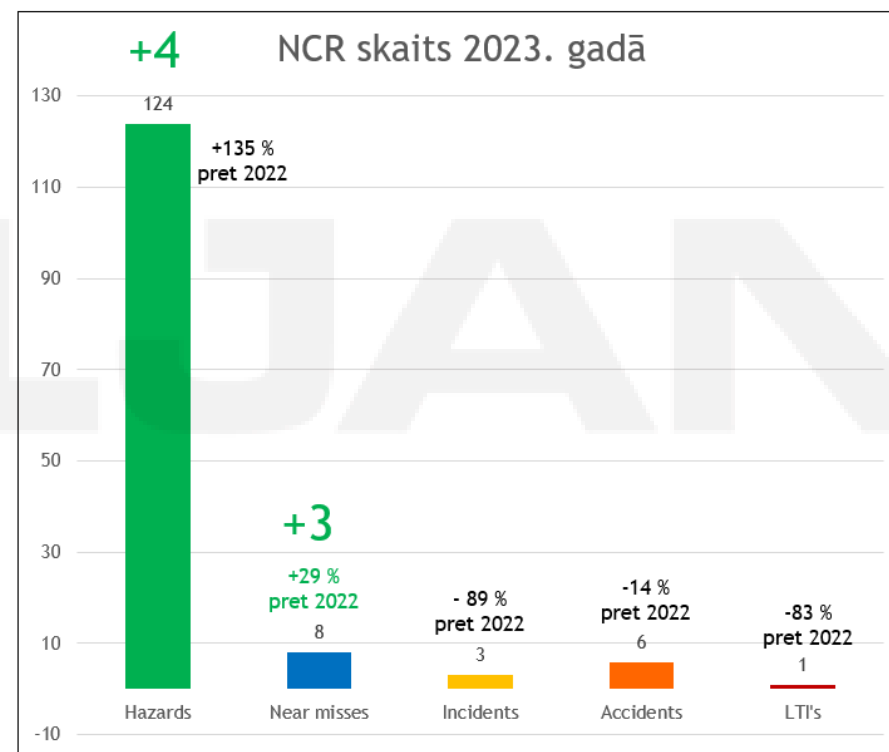
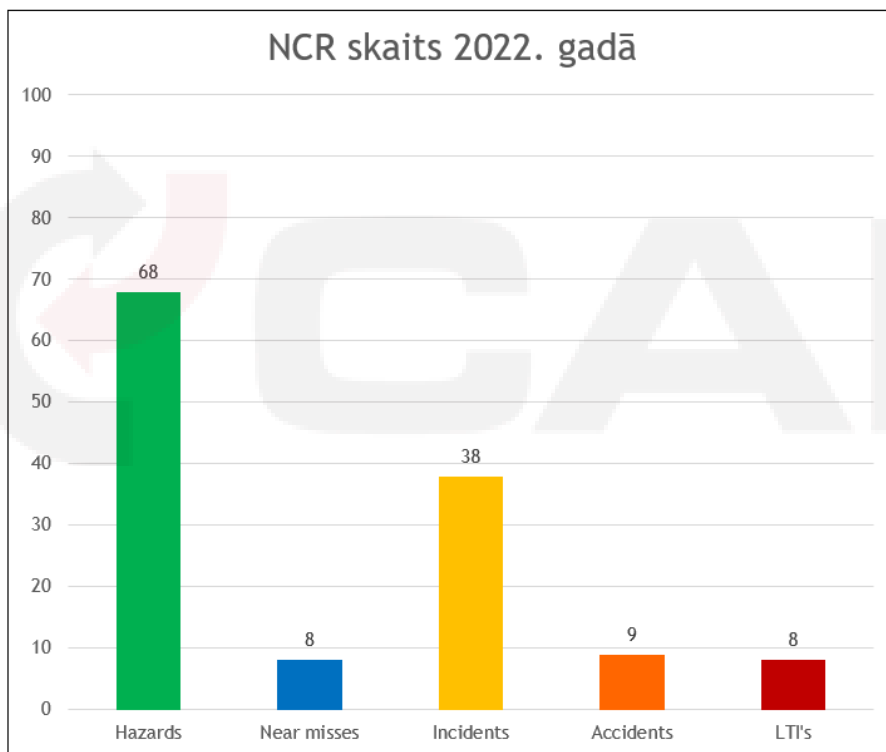
Numurs	Datums	Autors
NCR -546	04-07-23	
NCR -544	03-07-23	
NCR -543	03-07-23	
NCR -542	06-30-23	
NCR -541	06-29-23	
NCR -540	06-29-23	
NCR -539	06-29-23	
NCR -537	06-27-23	
NCR -534	06-22-23	
NCR -533	06-21-23	
NCR -532	06-21-23	

Reģistrētie riski pa nodaļām 2023.gadā

Darba drošības sapulces

DARBA DROŠĪBAS KPI

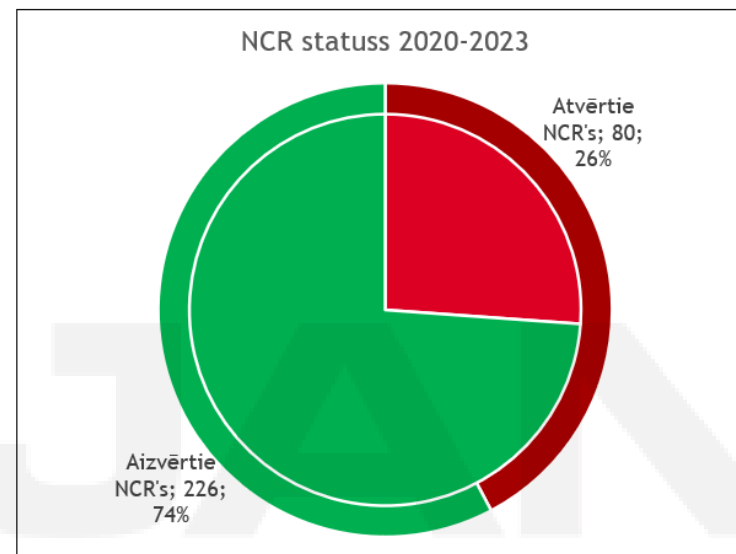
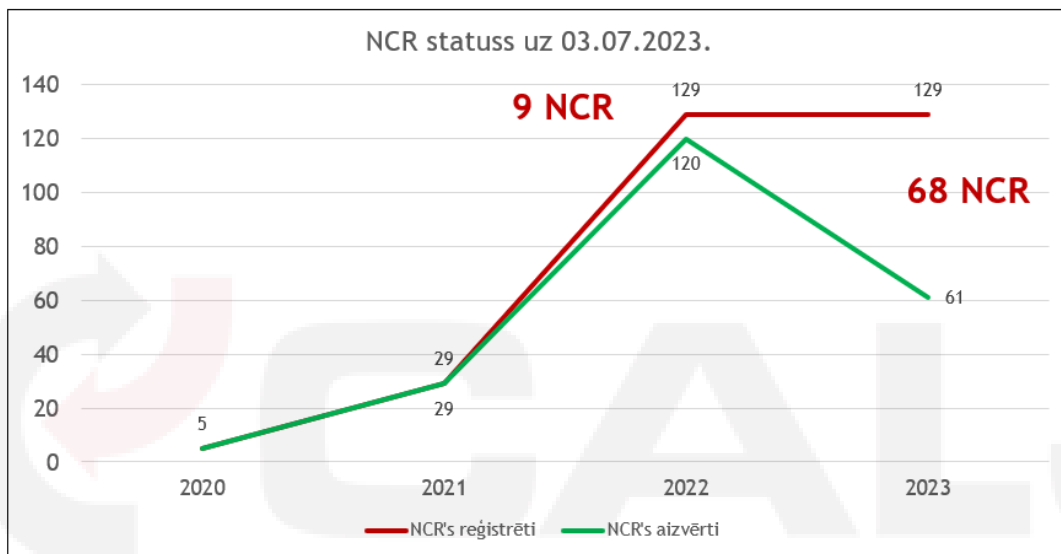
4 Darba drošības follow-up sapulce | Latvija

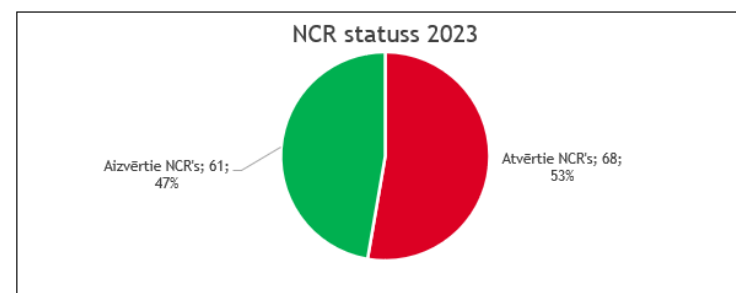
Darba drošības sapulces

DARBA DROŠĪBAS KPI

Aktivitāte pēdējās 2 nedēļās

- Atvērti - 7 NCR (4 hazards)
- Aizvērti - 11 NCR

Darba drošības sapulces

PĀRVIETOŠANĀS CEĻI

Kā mums iet?

Galvenie izaicinājumi

- «Man nav laika»
- Vadītāju «buy-in»
- Prioritātes
- Zina, kas ir jādara, bet neizdara
- Pacietība

Paldies

Ieva Andersone

Līva Vecvagare